

HAVANK

De weduwe in de wilgen

Over het boek

Dit is het verhaal van de Laatste Abdis van de Zwarte Wilgen, een merkwaardig verhaal en een bijzonder boeiend verhaal, spelend in het romantisch decor van de Westelijke Pyreneeën. Hoofdpersoon is natuurlijk de Schaduw, alias Charles C.M. Carlier, met deze keer aan zijn rechterhand de liefvallige Aranea Forster.

Het werk van wijlen Havank wordt met de regelmaat van een klok herdrukt en geen lezer zal dan ook hieten in zijn Schaduw-verzameling hoeven aan te wijzen. In zijn eerste boeken sloot Havank zich nog angstvallig aan bij de toen heersende 'orthodoxe' traditie – gevestigd door Edgar Wallace en door een pionier als Ivans – maar in zijn latere romans kreeg de humor van zijn persoonlijke taalgebruik hoe langer hoe meer de overhand. Na Havanks dood wordt de serie voortgezet door de journalist-schrijver Pieter Terpstra, die door pers en publiek vrijwel onverdeeld is geprezen om zijn inlevingsvermogen in het hoogst merkwaardige zieleleven van de Schaduw.

Over de auteur

Henricus Fredericus (Hans) van der Kallen had al vroeg de ambitie schrijver te worden. In 1935 werd zijn droom bewaarheid toen hij bij uitgeverij AW Bruna & Zn. de succesauteur Ivans opvolgde. Van der Kallen nam hierbij het pseudoniem Havank (H van K) aan. Hij zou voor Bruna dertig zeer populaire misdaadromans schrijven, meestal met als hoofdpersoon Charles C.M. Carlier, alias de Schaduw. De detectives van Havank zijn verschenen in de bekende Zwarte Beertjes-reeks en uitgegeven met boekomslagen getekend door Dick Bruna. In totaal zijn er meer dan tien miljoen exemplaren van zijn boeken verkocht, van zes boeken werd een hoorspelbewerking gemaakt. Op 22 juni 1964 overleed Havank.

Van dezelfde auteur

Het mysterie van St. Eustache
Het raadsel van de drie gestalten
Het spookslot aan de Loire
Het probleem van de twee hulzen
Er klopt iets niet
Hoofden op hol
Polka mazurka
Vier vreemde vrienden
De Schaduw grijpt in
De Cycloop
De Schaduw contra de drie dartele doodgravers
De Schaduw is terug
Lijk halfstok
In memoriam de Schaduw
De versierde bedstee
"Schaduw ... waarom?"
De man uit de verte
De N.V. Meteor
Deurwaardersdelirium
Het geheim van de zevende sleutel
De verkavelde bruidegom
De zwarte Pontifex
Havank-omnibus
Circus Mikkenie
Spaanse pepers
Dodemans dollars
De Schaduw & Co
Vier Schaduwen en één Spook
Caviaar en cocaïne

Colofon

Omslag: Dick Bruna

1959 A.W. Bruna & Zoon Utrecht

ISBN e-book 978 90 449 6032 7

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland?

Geeft u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

Havank

De weduwe in de wilgen

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

I

De avondzon van de late voorjaarsdag zette de grillige bergkammen van het Massief van de Westelijke Pyreneeën in scherp contrast van zwarte silhouetten en gloeiende kleuren tegen het harde blauw van een onbewolkte hemel. Somber, beklemmend en dreigend in de eenzaamheid en stilte van het gebergte, rezen de beboste flanken naar de hoogste pieken in de regionen van de eeuwige sneeuw; – bevroren meren van zilver en parelmoer in het stervend zonlicht. Een kortstondig feest van felle kleur, dat eerst met de minuut bonter werd, om om dan snel te doven in de aansluitende schemer.

Als een grijze gordel slingerde een weg zigzaggend en kronkelend in grillige bochten langs de steile bergwanden en de rand van bodemloze ravijnen, of over een ijle brug boven een gapende kloof... naar de historische bergpas van Ronceval, uit het Roelandslied.

De weg was even verlaten en eenzaam als de bergen zelf; – op een zwarte auto na, met twee inzittenden die komend van Pau in Zuid-West Frankrijk, dus klaarblijkelijk op weg waren naar Pampeluna in Spanje. De bestuurder zette de verwarming aan.

En zei: ‘’t Is merkwaardig...’

Het meisje naast hem, het meisje dat Aranea Forster heette, trok bontmantel en reisdeken strakker om zich heen.

‘’t Is koud,’ zei zij. ‘En wàt is zo merkwaardig, Schaduw?’ De Schaduw – bijgenaamd Mijnheer Charles C. M. Carlier, van Sûreté Nationale en Scotland Yard – duimde naar de bergen.

‘’t Merkwaardige is,’ zei hij, ‘dat, hoe hoger je komt, hoe kouder ’t wordt.’

Het vergde enige fantasie om te ontdekken wat hij precies bedoelde. Maar de bedoeling kon tenslotte worden samengevat in één woord. En dat ene woord was: Sneeuw!

Juist vanwege de kans op sneeuw, was hij er aanvankelijk tegen geweest om, reeds betrekkelijk laat in de middag, nog de bergen in te trekken en naar Spanje door te rijden. Maar, aan de andere kant, was er het verlangen geweest om Aranea haar zin te geven. Bovendien verlangde hij zelf ook naar nieuwe horizonten. Verder was het een aantrekkelijk besluit van die snoepreis-autotocht waarop hij Aranea zowel als zich zelf had menen te moeten onthalen na al de emoties van zijn vorig avontuur: ‘Schaduw... waarom?’

En uiteraard had hij, alvorens de om deze rijd van het jaar soms riskante tocht te aanvaarden, inlichtingen ingewonnen. Omtrent sneeuw. Maar de officiant in het Bureau van de Franse Toeristen Bond in Pau had hem uitdrukkelijk verzekerd dat de Pas van Ronceval vrij was van sneeuw. En dus vooruit maar, de bergen in, waar er nu eenmaal geen enkel ander redelijk bezwaar te verzinnen viel. Bovendien was het háár auto. Misschien had dat uiteindelijk de doorslag gegeven. Verder was het allemaal voortreffelijk gelopen. De Cadillac van Aranea Forster had nu al uren en uren lang geklommen, zonder enig spoor van vermoeidheid of op koken staande radiateur. Als de zaak nu, op deze hoogte, niet ging bevroren ook...

Aranea wees plotseling naar een mijlpaal.

‘Vijftien-honderd meter...’

De Schaduw knikte.

‘Ik had ’t al gezien,’ zei hij. ‘En ’t zal nog wel later worden ook, en hoger ook. Kijk eens op de kaart hoe hoog de pas precies is, wil je?’

Over de bergen daalde geleidelijk de nacht, geleidelijk ook klom de wagen hoger en hoger, in kurketrekkers en slingerslangen en haarspeldbochten; – en in het gemoed van de Schaduw groeide onrust. Want, iets dat hem aanvankelijk hoogstens lichtelijk bevreemd had, begon langzamerhand uit te groeien tot een probleem. En in zijn gemoed bloeide zorg, en in zijn hoofd een idee. Veronderstel, overwoog hij, dat het Bureau van de Toeristen Bond de hele dag lang gelijk had gehad maar in de loop van de avond ongelijk gekregen had? Dàt, wist hij, was zeer zeker een mogelijkheid. Tenslotte waren in het hooggebergte lawines geen onbekenden. En althans één verschijnsel wees op een dergelijke mogelijkheid; – het verschijnsel, dat die onrust in zijn gemoed aan het draaien had gezet, en dat voortvloede uit het simpele feit dat hij, op deze bergweg zonder aftakkingen of zijwegen, nu reeds uren lang niet één enkele van de hoge pas naar beneden komende tegenligger ontmoet had.

Voort en hoger klom de wagen over de smalle weg, wendend van links naar rechts en van rechts naar links, dieper en dieper de eenzaamheid in, door een vrede en vijandschap ademende natuur. Eén verkeerde maneuver... en het was tot ziens in het hiernamaals. De Schaduw tuurde terloops met een half oog over de scherpe rand van een gapende afgrond; – en de schaarse lichten van een gehucht of dorp daar in de diepte schenen het gevoel van eenzaamheid en verlatenheid nog te ver-

scherpen. Mijnheer Carlier was niet bijster gek op bergen, vooral niet in nacht en duisternis; en voortdurend hield hij scherp het oog op het wegdek, beducht voor gladde plekken van overdag gesmolten, maar in de ijzige avondwind weer opgevroren sneeuw. Het felle licht van de koplampen had echter tot dusver niets van die aard onthuld.

‘Als ik rekenen kon,’ zei Mijnheer Carlier, wat ik overigens ongaarne doe, zou ik weleens aan de weet willen komen hoeveel horizontale kilometers je af moet toeren om één verticale kilometer hoger te komen. De proportie lijkt mij onevenredig. Jou ook?...’

Maar Aranea, weggemoffeld in pels en reisdeken, was niet geïnteresseerd. De Schaduw wipte even met de wenkbrauwen, keek naar haar, een seconde lang, en concentreerde dan weer al zijn aandacht op de weg. Neuriënd reed hij voort, zich afvragend hoe lang nog, hoeveel kilometers meer, alvorens eindelijk weer een minder ongestuvige wereld...

Toen hij de hand uitstreekte naar de radio om te horen of het Nieuws soms iets over sneeuw wist te vertellen, bleef die hand plotseling zweven, gleed terug naar het stuur en schakelde dan de koplampen op stadslampen over. Zijn voet verschoot van gas naar rem.

‘Heeh?...’ zei de Schaduw. ‘Wat’s dat?’

Het was onmiskenbaar het licht van een lantaarn. Het was plotseling en onverwachts opgedoken in de scherpe bocht, die als een nauwe richel om de steile bergwand vóór hem gekronkeld lag, en het kwam nu in een soort van trippelende wiebel-cadans langzaam naar hem toe. En de trippel en de wiebel van het licht vonden hun verklaring in het simpele feit, dat de lantaarn vastgesnoerd was op een grote grauwe baal, en dat de grote grauwe baal vastgesnoerd was op de rug van een grote grauwe ezel. Naast de ezel liep een man met een grote brede baard; en het geheel herinnerde de Schaduw onweerstaanbaar aan een afschuwelijk mooie plaat in de salon van wijlen zijne tante Rosalie en getiteld ‘De Vlucht naar Egypte’. Als om die indruk van kerkelijke kunst nog te versterken, rees inmiddels boven de zwarte kammen en witte sneeuwkapen van de bergen een rijpe volle maan. Nadere bezichtiging, toen het paar binnen het bereik van de autolampen gekomen was, logenstrafte echter de aanvankelijk vrome indruk, want de verschijning en de trekken van deze Josef klopten in geen dele met de principes die de Schaduw in zijn jeugd onderwezen waren.

Ezelmannen, die bereids naast de wagen was blijven staan, herinnerde

hem eerder aan een woeste Saraceen uit een dorpstoneel met veel kruisridders en zo.

‘Goeden avond, Saladijn,’ zei de Schaduw, de ruit naar beneden draaiend. ‘Hoe ziet ’t er uit, hogerop?’

De ezelman nam hem achterdochtig op alvorens terug te groeten, en bevestigde zodoende een hij de Schaduw toch reeds postvattende verdenking; maar toen hij zijn mond opende, bevestigde hij tevens ’s Schaduws ergste verwachtingen; – en die eerste helft luidde dan ‘Een smokkelaar’, en de tweede ‘Sneeuw op de Pas van Ronceval’.

Ezelmans schudde het hoofd.

Hij zei: ‘Nee... nee. Ik denk niet, dat u er met de wagen doorkomt. Zeker niet zonder sneeuwkettingen, want...’

Het was het verhaal van de fortuinlijke ontsnapping van Ezelmans en zijn ezels aan de onwelkome attenties en liefhebberijen van hetgeen de Schaduw heel die middag gevreesd had – een lawine.

‘Buitengewoon leuk,’ meesmulde Mijnheer Carlier. ‘Dat is nu net wat aan ons geluk nog ontbrak.’

‘Ja,’ zei Ezelmans. ‘Ik zag ’t aankomen toen we in de buurt van de Abdij waren, en we waren de Abdij nog geen kilometer voorbij toen ’t begon. En ik ben niet blijven staan kijken om te zien wat er verder nog naar omlaag zou komen schuiven! Bovendien kreeg Bourrique ’t op haar zenuwen vanwege het donderend lawaai.’

Bourrique scheen dit te willen bevestigen door eerst met de voorhoeven te gaan staan krabben en vervolgens de nacht met luid gebalk onveilig te gaan maken.

Toen Bourrique uitgesproken was, zei Ezelmans: ‘Als... u sneeuwkettingen bij u hebt, kunt u het altijd proberen.’ Hij grinnikte. ‘De vraag is, of de Caballeros van de Spaanse Douane zo laat op de avond nog zin hebben om uw papieren af te stempelen.’

‘In dat geval,’ zei de Schaduw grinnikend, ‘zullen de Caballeros zin moeten maken, want...’

Hij haalde een kaart uit zijn vest. En Ezelmans schrok, en de Schaduw lachte.

‘Ik smokkel zelf,’ zei hij, met ontwapenende kwajongensachtigheid. ‘Elke keer dat ik een grens passeer. Louter en alleen vanwege de sport. Wat ik zeggen wou, Saladijn... stel, dat er geen doorkomen aan is? Wat dan? Mijlen in de omtrek geen hotel, geen herberg en geen hut. Terug kunnen we ook niet, omdat we de wagen niet kunnen keren,

want daar is de weg veel te smal voor. Maar... je zei zoëven iets over een abdij of zo, niet?’

En tot zijn verwondering duurde het even eer Ezelmans antwoord gaf; en tevens was er, plotseling, in 's mans blik iets dat hem, in de eerste plaats, niet beviel en waarvan hij, in de tweede plaats, de betekenis niet vermocht te gissen. Ezelmans wendde langzaam de blik af.

Eindelijk zei hij: ‘Jaah?...’

‘Wel?...’ zei de Schaduw. ‘Wat hapert er aan die abdij?’

Ezelmans schudde het hoofd.

De Schaduw vond dat zot, en werd dus korzelig.

Hij zei, bitser dan misschien zijn bedoeling was: ‘Wel?... Wat hapert er aan die vrome instelling? Enige reden waarom we daar in geval van nood niet om nachtlogies aan zouden gaan kloppen? De vrome vaders zullen ons toch zeker niet van kou en ellende om laten komen, wel? Of is 't soms een nonnenklooster? Maar dat mag óók niet hinderen, Mijn geloofsbrieven en aanbevelingen zijn buitengewoon goed in orde, en mijn connecties eveneens. Ik ben in het bezit van het Diploma Koster voor een kerk met een capaciteit van duizend gelovigen, ook al reis ik incognito. Mijn jongste nicht is verder pas wegens goed gedrag eervol uit de gevangenis ontslagen, terwijl een inmiddels overleden oom lange jaren geestelijk adviseur van onze plaatselijke paardeslachters vereniging is geweest. En de paarden hebben zich nooit over zijn geestelijke adviezen beklaagd. Verder heb ik op elke vraag uit elke catechismus steeds m'n antwoord klaar en dus zie ik niet in waarom moeder-overste achteruit zou gaan slaan. Daarnevens moet ik er op wijzen komma dat ik indertijd zelf als Zuster Crimbarda ingekleed en geprofest ben, hetgeen ge desgewenst na kunt lezen in mijn Opus Acht, in C grote terts, getiteld ‘Vier Vreemde Vrienden’... gecomponeerd voor twaalf kerkorgels en een koffergrammofoon...’

Maar het betoog was aan Ezelmans verspild, en Ezelmans vermeed de spottende blik van de Schaduw, en hij wou kennelijk maar veel liever weg ook. En nòch de gul aangeboden spruit uit de Schaduwiaanse heupfles, nòch de opgevouwen munt uit de Schaduwiaanse portefeuille maakten hem mededeelzamer. Klaarblijkelijk was het onderwerp taboe, voor zover het Ezelmans betrof. Niettemin had de Schaduw inmiddels begrepen wat die korstondige flits in 's mans ogen te betekenen had gehad. En het antwoord was: – bijgelovige angst. Uiteraard was juist dàt het register in het orgel van de Schaduwiaanse ziel

dat al de zware bassen van zijn ongebreidelde nieuwsgierigheid aan het loeien zette.

‘Saladijn,’ zei hij minzaam, ‘vertel op! Wát klopt er niet in dat klooster? Of is ’t feitelijk geen... klooster?’

Plotseling keek de man hem aan. Een seconde lang. En het was een flitsende schichtige, schuwe blik. Het was tevens een maar amper verstaanbaar, gefluisterd antwoord.

‘Ik zou nog liever in de sneeuw doodvriezen dan de nacht dáár door te brengen. ’t Is een kwaad huis.’ Hij greep haastig zijn ezelskop weer bij de teugel en begon weg te gaan. Hij keek nog even over zijn schouder achterom. ‘En ’t is een spookhuis. ADios...’

De stomverbaasde Schaduw zag hem tersluiks een kruis slaan, en een stomverbaasde Schaduw staaarde het wiebel-wobbelende licht na tot het in een bocht verdween en het trip-trap van de ezelshoeven wegstierf in de nacht.

Aranea keek de Schaduw van terzijde aan.

Bakerpraatjes van een ezelskop.’

De Schaduw gaf geen antwoord.

Hij draaide de ruit dicht en bracht de wagen weer op gang, en geruime tijd reed hij zwijgend verder; en Aranea onderbrak zijn gedachtengang niet, wetend dat zij het resultaat te zijner tijd toch wel te horen zou krijgen.

Plotseling legde hij zijn hand zwaar op haar knie.

‘Aranea,’ zei hij ernstig. ‘Ik heb een belangrijk besluit genomen...’

Zij keek hem vragend aan.

‘En dat is, Schaduw?’

‘Ik ga in ’t klooster,’ zei de Schaduw. ‘Ga je mee?’

II

De Schaduw zei: 't Is de roepstem van de Olifant.'

Aranea keek peinzend naar zijn profiel, vaag zichtbaar in de weerglans van het spookachtig licht van de instrumenten onder de voorruit. Zij schudde even het hoofd. Er waren toch inderdaad, vond zij, in het samenzijn met de Schaduw van die momenten waarop men zou kunnen gaan beginnen te denken dat hij rijp was voor de psychiaters.

Zij stak een sigaret op.

'Werkelijk, Schaduw,' zei zij, en blies een ijle rookspiraal naar de snelheidsmeter. 'Ik heb wéleens gehoord van Roeping tot het Geestelijk Leven, maar wat heeft dat nou in 's hemelsnaam te maken met het trompetten van olifanten?'

'Parrdon!...' verbeterde hij. 'Mijn Olifant was een individualist, een eenling, een eenzame olifant, een, om zo te zeggen, éénmans olifant; maar jij maakt er onmiddellijk een kudde van. Dit wijst op ongebreidelde hebzucht. En nu wij besloten hebben, Aranea, samen in het klooster te gaan, moet gij alle wereldse hebzucht en alle frivole verlangens naar olifanten afleggen. Verzaakt gij de olifant en al zijne pompe-rijen, Aranea?'

'Ja, ik verzaak,' zei Aranea. 'Maar als ik me goed herinner, heb ik inder-
tijd eens een opstel gelezen, getiteld 'De Olifant in de Christelijke Kunst'...'

De Schaduw viel haar in de rede.

'Volgens de orthodoxe school was dat Chesterton, of een opstel van dezelfde. Volgens de ketterse school is het echter een Hollandse kerkmurenschilder geweest. Maar ik bedoelde een geheel ander soort olifant.' Hij staaarde dromerig voor zich uit, naar het in het licht van de koplampen verglijdend wegdek. Het besturen van de wagen werd iets zuiver mechanisch, terwijl hij zich hardop verloor in historische en romantische mijmeringen. 'Dit zijn de Pyreneeën, en dit is die historische bergpas van Ronceval uit het Roelandslied. En als Roeland, de Paladijn van Charlemagne, bij het overtrekken van deze bergpas door de Saracenen overrompeld wordt en door het verraad van Ganelon in nood geraakt, blaast hij op zijn hoorn om Karel te hulp te roepen. En in de roman heet die hoorn 'Olifant'. En volgens de legende en de plaatselijke overlevering, kun je soms in maanlichte nachten de galm van de Roelandshoorn nog beluisteren en de schim van Roeland op de

hoge bergpas nog tegenkomen, met zijn zwaard Durandal in de hand, om wraak te nemen voor de dood van Olivier en van bisschop Turpijn, en...'

Hij keek plotseling op, en zijn stem draalde weg terwijl hij opnieuw de ruit liet zakken. En hij luisterde, maar kennelijk niet naar Aranea.

'Turpijn?' vroeg zij. 'Toch zeker geen voorvader van de beroemde Dick Turpin die het Engeland van de achttiende eeuw onveilig maakte?...' Zij keek verbaasd, en vragend, toen de Schaduw onverwachts opnieuw stopte, de handrem aantrok en de motor afzette. 'Wat is er? Nog meer ezels?...'

Hij schudde het hoofd.

'Luister...' Hij legde een tot stilte manende hand op haar arm en stak zijn hoofd naar buiten; maar hij wist, dat zijn scherp gehoor hem geen parten speelde. Hij zei niettemin: 'Lijd ik aan hallucinaties, verstandsverbijstering en zinsbegoocheling... of hoor jij 't ook?'

Zij luisterde.

En dan: 'Heeh?...!'

'Juist,' zei de Schaduw.

Hij gleed uit de wagen en dreunde het portier dicht. Geruime tijd stond hij met de handen in de zakken gepropt te luisteren, het hoofd scheef, – in de richting waar het geluid vandaan scheen te komen. Maar het leed geen twijfel, of ergens in de verte, ergens in die verlatenheid van maanlicht en nacht, van bergen en eeuwige sneeuw, luidde traag een zware klok. De klok luidde, in traag ritme. Lome slagen, met lange tussenpozen, gedragen op de wind. Het had iets onuitsprekelijk weemoedigs. Het had tevens iets onuitsprekelijk lugubers. En het was onmiskenbaar het luiden van de doods-klok. De Schaduw stond daar en luisterde; en hij telde, louter werktuigelijk, vijf seconden tussen elke slag. Het luiden duurde voort, en het scheen de Schaduw gevangen te houden als onder een hypnotische ban. Hij stond daar, met een onaan-gestoken sigaret tussen de lippen, ten prooi aan gevoelens van hij wist niet welke aard. Maar hij dacht aan de blik die hij gezien had in de ogen van de ezeldrijver toen hij hem om inlichtingen gevraagd had omtrent die 'Abdij' of dat 'Klooster' of wat het dan ook mocht zijn.

'Merkwaardig...' zei de Schaduw.

Hij stapte weer in de auto en trok driftig her portier dicht, sloeg de motor weer aan en gooidde de handrem los, maar zat geruime tijd zwijgend met zijn aansteker te spelen eer hij eindelijk de lang ontbeerde

sigaret opstak... en grinnikte tegen Aranea die hem belangstellend zat te bekijken.

‘t Is ongeneeslijk, schat,’ zei hij. ‘Ik bedoel, m’n nieuwsgierigheid en zo. Die onverklaarbare maar niettemin heel echte angst van de ezeldrijver... dat gestaag luiden van die klok...’ Hij schudde lachend het hoofd. ‘... wat wil je nog meer om de speurhond wakker te maken? Ezelmans verslikte zich van angst in z’n amandelen toen ik begon over eventueel nachtverblijf in die Abdij, of dat Klooster, of wat het dan ook is...’

‘Wat ’t dan ook is...’ zei Aranea.

‘Ja,’ zei de Schaduw. ‘Wat ’t dan ook is. Maar, dat er iets niet in de haak is, Aranea, daar kun je heel luid en heel indrukwekkend donder op zeggen.’ Hij keek haar aan; peinzend, en met de ogen half dicht. ‘Ik hou er een hele rare intuïtie op na, de biograaf noemt dat de Inwendige, en die intuïtie is op dit moment heel erg actief. En...’

‘Praat niet zoveel, Schaduw,’ zei zij. ‘Je weet bij voorbaat dat ik meedoe...’

‘Bravissimo! ...’ zei hij; en hij tuurde weer voor zich uit in de nacht, naar de staalharde hemel en de gouden maan. ‘En misschien,’ voegde hij er aan toe, ‘blijkt het straks tenslotte allemaal slechts een hersenschim...’

Maar niemand wist beter dan de Schaduw zelf, dat het dan de eerste keer zou zijn dat hij de roep van de Roelandshoorn van Avontuur mis had verstaan.

Hoger klom de weg en hoger klom de wagen in de wildernis van de maanlichte bergen.

‘Nog steeds geen spoor van sneeuw,’ zei Aranea, enige tijd later. ‘Trouwens, Ezelaars wàs erg vaag in de aandoening van de plek waar z’n lawine...’

De Schaduw wuifde een protest.

‘Ik zou m’n optimisme maar een slaapmuts opzetten,’ zei hij. ‘Je weet maar nooit...’

De weg kronkelde in een lus die slof als een afgezakte gordel om de buik van een berg hing. En dan opende het eind van die lus en van die grillige slinger eindelijk en onverwachts weer een ruimer vergezicht. Het was van een schier sprookjesachtige pracht, dat vergezicht en dat landschap. Het glinsterde als verpulverd zilver en vergruizeld diamant, als vermorzeld parelmoer en verstoven goud in het maanlicht; – maar voor de Schaduw was de wereld nu alleen nog maar... sneeuw.

En noodgedwongen stopte hij.

‘De lawine van Ezelmans,’ zei Aranea.

De Schaduw knikte, maar gaf geen antwoord, want hij had opnieuw de ruit neergedraaid... om te luisteren naar hetgeen hem overigens van het eerste moment geen seconde lang uit het hoofd was geweest. En nog steeds bonsde de zware klok, in hetzelfde trage ritme; maar luider nu ook.

De Schaduw stapte uit. Staande in de snijdend koude wind, met de handen in de zakken en het hoofd weggetrokken in de hoog opgespalkte kraag van een dikke winterjas, keek hij om zich heen, langzaam op zijn hielen draaiend. Hij tuurde naar de verre maar begrensde horizon, een grillige kroon van bergkammen en besneeuwde pieken. Met een luisterde hij, trachtend te bepalen uit welke richting het klokgelui kwam. Maar wind en echo waren bedrieglijk; en gezicht noch gehoor bleek hem te kunnen vertellen waar het spookachtig klokgelui vandaan kwam, – ook al kon het onmogelijk ver uit de buurt zijn.

‘Hopeloos,’ mopperde hij, hoofdschuddend. ‘En tòch moet ’t hier ergens...’

Hij kreeg plotseling een inval, zij ’t een voor de hand liggende. Haastig klauterde hij weer in de wagen.

‘Iets te zien, Schaduw?’ vroeg Aranea.

Hij schudde het hoofd.

‘Geen bliksem, ook al kunnen we er onmogelijk ver vandaan zijn. Heb je die kaart?...’

Aranea ontvouwde een kaart op haar schoot. Het was een stafkaart met een rijkdom van details en kleinigheden. De Schaduw bukte zich en vond gauw genoeg het uitgangspunt: de plek waar zij zich nu bevonden. Hij volgde de rode lijn op de kaart. De weg beschreef een figuur die denken deed aan een brok uit een legpuzzel. De Schaduw bukte zich nog verder voorover: – en zette dan de nagel van zijn pink onder een reeks minuscule lettertjes.

‘Wat’s dat? Kun jij ’t lezen?...’

En Aranea las: ‘Les Saules Noirs...’ Zij keek hem vragend aan. ‘De Zwarte Wilgen? Wat een romantische Naam! Een gehucht, of zoiets!’

Hij schudde het hoofd.

Hij herhaalde, peinzend en fronsend en vragend, maar ook op een toon die wees op doorbrekend begrip en doorbrekend herinneren: ‘De Zwarte Wilgen?...’ En in zijn merkwaardig geheugen werkte het merk-

waardige mechaniek even soepel als zeker. ‘Dat heeft een of andere historische associatie... Wacht even... Even denken... Historische associaties, ja... Maar niet met het Roelandslied, nee...’ Hij had amper de onvermijdelijk te hulp geroepen sigaret opgestoken, toen het licht in de toverlantaarn van zijn geheugen de vereiste kaarsensterkte bereikte. ‘Met ’t Huis van Navarra,’ zei hij. ‘En geen twijfel ook. In de middeleeuwen maakte deze streek deel uit van het Koninkrijk van Navarra... en ... als ik me niet vergis, was ‘Les Saules Noirs’ een soort van leengoed van de Koningen van Navarra. Het was tevens, althans tot aan de Revolutie, inderdaad een soort van klooster. Of de instelling aanspraak kon maken op de titel van Abdij, weet ik niet, al is ’t best mogelijk. Maar, abdij of geen abdij, het was in elk geval een tehuis – om geen al te scherpe punten op de i’s te zetten – voor joffers uit de adellijke stand... overtollige joffers, ondeugende joffers en, soms ook wel, overspelige joffers. En als ik ’t goed heb, was de Abdis doorgaans een Prinses uit het Huis van Navarra, of althans iemand nauw er aan verwant...’ Hij inhaleerde diep, en liet de rook langzaam uit mond en neus walmen. ‘’t Zou me niets verbazen als ’t instituut indertijd gesticht was door die oudste zuster van François I, Koning van Frankrijk... Je weet wel, de zuster die met Henri IV getrouwd was... Marguérite van Navarra, de schrijfster van de Heptameron.’ Hij grinnikte. ‘Net iets voor de vrolijke Margriet. Jammer genoeg kan ’t historisch niet kloppen. Niettemin...’

‘Niettemin wàt? . . .’ vroeg Aranea. ‘Maar hoe komt ’t aan die naam... De Zwarte Wilgen?... En als je ’t niet weet, Schaduw, verzin dan maar iets. Als ’t maar romantisch is.’

‘Ik hoef niets te verzinnen. De Zwarte Wilgen? Zie je, een neef van onze Margriet was getrouwd met... een merkwaardige, ja hoogst merkwaardige dame... Catharina de Medici, namelijk. Verder wou ik, dat ik m’n Larousse bij me had... Hoe ’t ook zij, ik meen me te herinneren, dat, ergens in de gecompliceerde heraldiek van al die hoge families van Navarra en Valois en de Medici, een... zwarte roe voorkomt. En dat zal dan onze Catharina en haar schilderachtige liefhebberijen wel zijn. In elk geval, Aranea, – een roede van wilgentwijgen, en daar heb je Les Saules Noirs, of de Zwarte Wilgen...’

Aranea lachte.

‘Hoe luidt dat Italiaanse gezegde ook alweer?... Vernuftig, ook al is ’t verzonnen, geloof ik?’

‘Si non è vero, è ben’ trovato,’ zei de Schaduw. ‘Maar dàt, Aranea, is ’t interessantste niet. ’t Merkwaardigste is, dat ’t blijkbaar – althans volgens die ezeldrijver – nog steeds als Abdij bekend staat... En juist dáár, liefste, begint voor mij de rebus. Ik ben van plan, die rebus op te lossen... al zou ik er opnieuw theologie voor moeten gaan studeren of er m’n kruin voor moeten laten scheren. ’t Kan, natuurlijk, een heel onschuldig tijdverdrijf blijken. Maar het zou ook...’ Hij haalde de schouders op, en hij dacht aan die blik in de ogen van de ezeldrijver; en hij begon aanstalten te maken om uit de wagen te klauteren en de sneeuwkettingen op te gaan leggen. ‘Lolliig karwei...’

‘Kan ik je helpen, Schaduw?’

‘Ja,’ zei hij grinnikend, ‘van de regen in de soep. Blijf jij maar lekker in de wagen zitten.’

Met de kettingen in de hand, bleef hij opnieuw een ogenblik staan luisteren en turen. En hij keek om zich heen. De weg was breder hier, met een halvemaanvormige uitholling in de rechte bergwand. Een behoorlijk automobilist kon hier draaien... zelfs een wagen met een wielbasis als de Cadillac van Aranea...

Misschien heeft de Schaduw, die maanlichte vriesnacht op die woeste en verlaten bergen, inderdaad een moment lang staan spelen met de idee de wagen zonder meer te keren en terug te rijden en een warm bed op te zoeken. En het zou niet meer dan menselijk geweest zijn. Het zou echter tevens welhaast griezelig on-Schaduwiaans zijn geweest. Bovendien ging de Inwendige te keer als duizend trombones; bovendien scheen de Inwendige met dozijnen handen en voeten tegelijk op alle toetsen en pedalen van het tot barstens toe volgepompte orgel te liggen; bovendien was die loeiende brand van bijgelovige angst in de ogen van de ezeldrijver nog geenszins uitgeloeid of uitgebrand in het geheugen van de Schaduw; – maar bovendien, en bovenal, luidde over de bergen en in de nacht nog steeds die klok. En misschien wist hij zelf niet, toen hij haastig de kettingen oplegde, waarom het luiden van die klok hem in de oren klonk als iets uit een andere en lang vergane wereld, als iets uit het schemerland op de grenzen tussen levenden en doden.